

Information om avanceret- og
ekspertniveau
-samt talentspor

Randers Social-
og Sundhedsskole

Indhold

Intentionerne bag EUD-reformen	2
Præstationsstandarder	2
Avanceret niveau	2
Ekspertniveau	2
Randers Social- og Sundhedsskoles forståelse af avanceret og ekspert-eleven	2
Profil for det avanceret niveau	3
Profil for ekspert niveau.....	3
Talentspor	4
Valg af ekspertniveau og talentspor	4
Organisering af avanceret og ekspertniveau.....	5
Fag på ekspertniveau	5
Fag på ekspertniveau på social-og sundhedshjælperuddannelsen.....	5
Fag på ekspertniveau på social- og sundhedsassistentuddannelsen	5
Fag på ekspertniveau på den pædagogiske assistent-uddannelse.....	5

Intentionerne bag EUD-reformen

Pr. 1. august 2015 trådte EUD-reformen i kraft og præsenterede de fire kvalitetsmål for erhvervsuddannelserne:

- Flere skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse
- Flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse
- Erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, som de kan
- Tilliden til og trivsel på erhvervsskolerne skal styrkes.

Dette betyder et øget fokus på, at erhvervsskolerne skal tiltale og udfordre alle typer af elever.

Det blev yderligere udspecificeret i bekendtgørelsen igennem indførelsen af talentspor og derved muligheden for, at eleverne kan tage fag på to forskellige niveauer. Disse to niveauer er avanceret- og ekspertniveau. Avanceret niveau er det obligatoriske niveau. Hvis eleven har 25 % af sin undervisning på ekspertniveau, kaldes dette for talentspor.

Præstationsstandarder

Avanceret niveau er det obligatoriske niveau på social- og sundhedshjælperuddannelsen og social- og sundhedsassistentuddannelsen samt på pædagogisk assistent-uddannelsen. Forskellen på avanceret- og ekspertniveau ses blandt andet i forskellen på fagmålene i de enkelte fag, men beskrives yderligere i præstationsstandarderne fra undervisningsministeriet.

Avanceret niveau

Eleven kan vurdere et problem, kan planlægge, løse og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem, også i ikke-rutinesituationer – alene eller i samarbejde med andre – under hensyn til opgavens art. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til at tage selvstændigt ansvar og vise initiativ samt kompetence til selv at formulere og løse faglige og sociale opgaver og problemer. Yderligere lægges vægt på kvalitetssans og kreativitet.

Ekspertniveau

Eleven kan løse komplekse arbejdsopgaver og kan argumentere for valgte løsninger af opståede problemer. Der lægges vægt på evnen til at kunne bruge allerede opnåede kompetencer i en ny kontekst, på evnen til at arbejde med overblik og deltage i arbejdspladsens innovative processer. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til målrettet at kunne planlægge, tilrettelægge, udføre og evaluere arbejdsprocesserne, således at kvaliteten i processen og resultatet sikres. Endvidere lægges vægt på, at eleven kan vurdere og begrunde behovet for forbedringer af arbejdsprocesser, samt på at eleven kan kommunikere om sin faglighed i alle relevante sammenhænge.¹

Randers Social- og Sundhedsskoles forståelse af avanceret og ekspert-eleven

Vi har på Randers Social- og Sundhedsskole valgt at lave en beskrivelse af ekspert-eleven samt den avancerede elev. Dette skyldes, at vi vurderer, at det er to forskellige profiler, man vil opnå. Randers Social- og Sundhedsskole benytter sig af præstationsstandarderne til at præcisere og beskrive forskellen på avanceret og ekspertniveau, og hvilken type elev de to forskellige niveauer henvender sig til.

¹ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=179825>

Profil for det avanceret niveau

Avanceret niveau er obligatorisk for hovedforløbene og er for eleven, som brænder for sit fag og gerne vil arbejde kvalitetsbevidst og kreativt med dette, som nyder at arbejde med problemstillinger i hverdagen og løse den stillede opgave på en måde, hvor kvaliteten er i højsæde. Derudover er eleven selvstændig og tager ansvar for egen læring.

Avanceret niveau henvender sig til den elev, som både i praksis og på skolen gerne vil kunne:

- Vurdere et problem og finde den mest hensigtsmæssige løsning på dette
- Gennemføre en opgave på en sådan måde, at opgaven bliver løst med stor kvalitet
- Arbejde selvstændig, men samtidig evne at indgå i samarbejdsrelationer og formå at få det bedste ud af begge situationer
- Arbejde kvalitetsbevidst og kreativt
- Have overblik til at kunne kombinere sin viden fra de forskellige fag
- Tilegne sig fagsprog og anvende dette
- Tage selvstændige ansvar og initiativ
- Være forandringsparat
- Sætte mål for egen læring igennem støtte.

Profil for ekspert niveau

Ekspertniveau er for eleven, som brænder for at arbejde udviklingsorienteret ift. sit fag og gerne vil arbejde innovativt med arbejdsgange og processer på en måde, hvor eleven sikrer kvalitet for målgruppen. Eleven skal se hver problemstilling i hverdagen som en mulighed for at forbedre hverdagen for målgruppen, og eleven skal nyde at arbejde med at finde nye løsninger til problemstillingerne. Eleven skal have lyst til at yde en ekstra indsats, arbejde selvstændigt, være drevet af ønsket om at lære, have overskud og overblik til at hjælpe samt vejlede klassekammerater.

Ekspertniveau henvender sig til den elev, som både i praksis og på skolen gerne vil kunne:

- Se sammenhænge og have overblik til at kunne kombinere sin viden fra de forskellige fag. Mon egentlig ikke vi kræver det af en avanceret elev også??
- Løse komplekse arbejdsopgaver og kunne argumentere for den valgte løsning
- Arbejde aktivt med at forbedre arbejdspladsens arbejdsgange, processer og opgaver, igennem innovative processer og kan begrunde behovet for disse forandringer
- Målrettet kunne planlægge, tilrettelægge, udføre samt evaluere arbejdsprocesser
- Arbejde bevidst med kvaliteten i processerne, således at resultatet sikres
- Arbejde forandringsdrevet og stræbe efter fremdrift, og derigennem forbedre håndværket
- Tilegne sig fagsprog og anvende dette i kommunikationen om sin faglighed til relevante samarbejdspartnere
- Have overskud til ikke blot at samarbejde i læringsituationen, men også hjælpe og vejlede klassekammerater
- Være drevet af fremdrift i egen læreproces og tage ansvar for denne
- Tage imod og give konstruktiv kritik i læresituationer.

Talentspor

Talentspor er for dig, der har lyst og energi til at arbejde udviklingsorienteret ift. din uddannelse og gerne vil arbejde innovativt med arbejdsgange og processer på en måde, hvor du sikrer kvalitet for målgruppen. Derudover skal du have lyst til at yde en ekstra indsats, arbejde selvstændigt, være drevet af ønsket om at lære, have overskud og overblik til at hjælpe samt vejlede klassekammerater igennem hele din uddannelse.

Du har mulighed for at vælge talentspor på din uddannelse til social- og sundhedsassistent. Dette får du, hvis du vælger det højere ekspertniveau i alle de obligatoriske uddannelsesspecifikke fag, der tilbydes på ekspertniveau. Det betyder, at du vil modtage 25 % af den samlede undervisning på et højere niveau, ekspertniveau. Dette kaldes for talentspor, og det vil komme til at stå på dine eksamenspapirer.

Ved at følge talentspor vil du opnå en øget dybdeforståelse for dit fag, idet du kommer til at arbejde med:

- Et øget fokus på din evne til at prioritere i din opgaveløsning
- Dit faglige overblik
- Din formidlingsevne som enkelt person i klasserummet såvel som i grupper
- At opnå en øget nuanceret tilgang til valg og brug af faglige metoder i praksis situationen
- At opnå et øget indblik i din egen opfattelse af dig som fagperson i et samfundsmæssigt perspektiv

Valg af ekspertniveau og talentspor

Eleven vælger i forbindelse med indgåelse af uddannelsesaftalen, om eleven vil følge talentspor. Dette skrives ind i uddannelses aftalen.

§ 66. ... Stk. 2. ... *Elevens valg af specialefag og talentspor skal fremgå af elevens personlige uddannelsesplan.*²

Det er muligt for eleven at vælge ekspertniveau senere i forløbet, hvis undervisningen i det pågældende fag endnu ikke er begyndt. Det er ligeledes muligt for eleven, under hele skoleforløbet at vælge at tage faget på avanceret niveau i stedet for på ekspertniveau.

Indgåelsen af aftalen vedrørende talentspor laves, som tidligere nævnt, mellem elev og arbejdsplads. Randers social og sundhedsskole har udarbejdet en procedure for vejledning af elever ift. valg af niveau, mens eleven er på GF2.

Vejledningen tager udgangspunkt i allerede eksisterende kontaktlæresamtaler samt øget fokus på selvrefleksion fra elevens siden, ift. egne faglige evner og engagement. Formålet med vejledningen er at klæde eleverne på til at indgå i drøftelse med arbejdsgiver omkring emnet samt tage en velovervejede beslutning omkring valg af ekspertfag og talentspor.

Kommende elever på hovedforløbet, som ikke går på GF2 har mulighed for at læse på skolens hjemmeside (LINK) samt ringe til skolen og høre nærmere.

² <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=179825>

Organisering af avanceret og ekspertniveau

Elever på avanceret og ekspertniveau går på blandede hold. Ekspertniveauet opnås derved igennem tydelig differentieret undervisning på de enkelte hold.

Vi arbejder didaktisk med ekspertniveau ved at lave en tydelige differentiering i undervisningen. Differentieringen sikres ved bevidst at arbejde med Niels Egelunds beskrevne områder, hvorpå man kan sikre differentieringen igennem. Dette betyder, at ekspert-eleven altid vil opleve differentieringen ift. de opstillede læringsmål. Derudover vil der blive differentieret ift. følgende områder:

- Tid
- Materialer og medier
- Opgavetyper og metoder
- Arbejdsorganisering
- Styring ift. opgaven
- Elevens bevidsthed om læring³

Fag på ekspertniveau

Nedestående oversigter viser, hvilke obligatoriske uddannelsesspecifikke fag og valgfrie uddannelsesspecifikke fag der kan tages på ekspertniveau.

Fag på ekspertniveau på social-og sundhedshjælperuddannelsen

Obligatoriske uddannelsesspecifikke fag	Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering
Valgfrie uddannelsesspecifikke fag	-

Fag på ekspertniveau på social- og sundhedsassistentuddannelsen

Obligatoriske uddannelsesspecifikke fag	Det sammenhængende borger- og patientforløb Somatisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering
Valgfrie uddannelsesspecifikke fag	-

Fag på ekspertniveau på den pædagogiske assistent-uddannelse

Obligatoriske uddannelsesspecifikke fag	Sundhed i den pædagogiske praksis Bevægelse og idræt Natur og udeliv Digitale kultur
--	---

³ Kilde: Egelund, Niels. Undervisningsdifferentiering – status og fremblik. Dafolo

Valgfrie uddannelsesspecifikke fag

Rytmik, bevægelse og kroppens udtryksformer
Det pædagogiske måltid og sundhed
Digital pædagogisk praksis
Naturen som pædagogisk læringsrum
